

» longa fuerit, ait *Tamb. l. c.*, non teneri ob rationem contrariam; et satis esse confiteri, quòd dubites, an aliquod ex tuis peccatis Confessor perceperit. * (*Sic etiam tenent Salm. c. 9. n. 24. cum Dicast. et Leand. qui dicunt, Christum D. non præsumi imposuisse præceptum integritatis cum tanto onere, scilicet licet omnia peccata repetendi in tali casu, et idem docet Lugo d. 16. n. 609. cum Sanch. etc. communiter.*)* »

500. — Rectè notant *Salm. de Pœnit. c. 9. n. 26. cum Lug. et Pal.* quòd Confessarius non tenetur de singulis peccatis certum formare iudicium, sed tantum de obviis et claris. Et idem aiunt *Tamb. cum Syloest. et Holzm. n. 727. cum Sporer, et communi.* Deinde dicunt *Salm. d. c. 9. n. 26. cum Suar. Lug. etc.* quòd, si pœnitens confiteatur peccatum, quòd nec ipse, nec Confessarius noverit esse mortale, si postea noverit certò fuisse mortale, non tenetur iterum confiteri. Vide dicta n. 479. in fine.

Eodem loco docent *Salm. cum Soto, Suar. Con. Lugo, Pal. Bon. etc.* non esse similiter iterandam Confessionem factam bona fide Confessario nescienti discernere species et numerum: neque inter mortale et veniale, etiam in casibus obviis. Ratio, quia, etsi debita pœnitentia non imponatur, absolutio utique valida est, dum ex utraque parte concurrunt jam requisita ad valorem Sacramenti. Sic enim censendum est, Christum Dominum hoc Sacramentum instituisse, cum tales defectus passim contingant. Hoc tamen dico intelligendum, nisi constet numerum, vel species explicatas non fuisse; alias integritas Confessionis certò supplenda est; ut rectè advertunt cum communi *Lugo dist. 22. n. 77. Elbel p. 276. n. 254. et iidem Salm. c. 12. n. 49. cum Gabr. et Dicast.* Quia, licet prior Confessio fuerit valida, Confessio tamen præsens facienda est cum debita integritate.

501. — « Secundò. Invalida est ex parte pœnitentis, si fuit excommunicatus, de quo infra: si mortale tacuit, vel de eo se falsò accusavit; si mortaliter negligens fuit in examinanda conscientia; item si non fuit attritus (quòd patere solet inde, si sponte quæsierit Confessarium surdum, indoctum, cæcum, etc. Vide *Sanch. l. c.*); si nolit tollere occasiones, etc. *V. Dian. p. 4. t. 4. R. 201.* quibus addi potest ut plurimum, si peccatum carnale confessus sit suo complici. * (*Hoc hodie certum est ex Bulla Bened. XIV sub pœna excommunicationis in absolventem Papæ reservatæ. Vide Decret. 1. Bened. XIV in initio Tomi XI, et vide dicenda ex n. 555.*) »

502. — « Resp. 2. Si confessio apud eundem Confessarium iteretur, sufficit uno verbo in communi se accusare de peccatis ante illi cognitum, dummodo is eorum recordetur, saltem in confuso; aut statùs, ac vitæ hominis in communi, aut pœnitentiæ a se impositæ, ut docent *Vasq. Tol. Laym. Sa, Dian. p. 3. tr. 4. R. 123.* Imò si nihil horum, sed tantum quòd sibi confessus fuerit, recordetur, validè, etsi illicitè, absoluturum putant *Laym. et Dian. l. c.* Idem absolutè docent *Granad. et Mercus in 3. p. q. 9. n. 1, cum quibus Dian. p. 5. t. 14. R. 51. se*

» retractans, probabile censet, quòd etiam licitè possit absolvere. »

Quæritur an sit repetenda Confessio, si Sacerdos oblitus fuerit peccata audita, antequam absolutionem impertierit? Commune est apud DD. non esse repetendam Confessionem factam eidem Confessario, quando illa fuit proluxa, aut absolutio fuisset dilata, et Confessarius recordatur saltem in confuso statùs pœnitentis. Ita *Nav. Sylo. etc.*, quos citat et sequitur *Suar. d. 22. sect. 6. in fine, Laym. c. 9. n. 6. Con. d. 7. dub. 11. n. 109. Bon. q. 5. sect. 2. p. 3. n. 15. Croix n. 1216. cum communi.*

Dubium 1. est, an repetenda sit Confessio apud eundem Confessarium, quando Confessio fuit invalida? Prima sententia probabilis, quam tenent *Suar. l. c. n. 7. et Con. l. c.* distinguit, et dicit quòd si Confessio fuit nulla defectu alicujus partis essentialis in Sacramento, nempe quia defuit dolor, aut integritas in pœnitente, aut jurisdictio in Confessario, tunc tota repetenda est. Ratio, quia eo casu Confessio non fuit sacramentalis. Et huic sententiæ consentiunt in parte *Palud. Adrian. Moya, et Ills. apud Croix n. 1216,* scilicet casu quo Confessio fuit irrita defectu jurisdictionis in Confessario, quia tunc fuit facta non iudici. Secus verò, si Confessio fuit invalida ex parte Confessarii ratione tantum sui muneris, nempe quia ipse non bene pronuntiaverit formam, vel non habuerit intentionem absolvendi. Et hoc est commune apud omnes (ut ait *Croix l. c.*) modò Confessarius reminiscatur statùs pœnitentis.

Secunda verò sententia communior, et non minùs probabilis, quam tenent *Nav. c. 9. num. 19. Lugo d. 16. n. 638. Tamb. l. 3. c. 2. n. 9. Diana p. 3. tr. 4. R. 123. cum communi, Laym. c. 9. n. 6. cum Sa, S. Anton. Syloest. Med. Vasq. item Bon. Val. Aversa, et alii ap. Croix d. n. 1216. dicit, quòd undecumque defectus evenerit, sive ex parte Confessarii, quia defuit jurisdictio, sive ex parte pœnitentis, quia defuit dispositio aut integritas, non est opus repetere Confessionem, sed sufficit si Confessarius recordetur statùs pœnitentis, vel resumatur notitiam ejus in confuso, et pœnitens in communi se accuset de omnibus priùs confessis. Ratio, quia, licet prima Confessio non fuerit sacramentalis, utpote sacrilega, vel facta non iudici, tamen ratificatio illius, dum pœnitens deinde in generali se accusat de culpis confessis, conjuncta cum notitia antecederet habita à Confessario, bene sufficiens reputatur. Item, quia (ut probabiliter censet *Croix l. c.*) talis Confessio, cum facta fuerit in ordine ad absolutionem recipiendam, sufficienter dicitur etiam sacramentalis, quatenus ipsa etiam ad sigillum sacramentale obstringit.*

Non autem placet sententia *Lugonis n. 638.* quam sequitur *Aversa ap. Croix n. 1217.* nempe quòd si pœnitens ex mera narratione dixerit Confessario peccata sua, et postea de illis in communi se accuset, tunc pariter sufficit quòd Confessarius de ipsis in confuso recordetur. Sed verius dicendum cum *Croix loc. cit.* tunc omnino repetendam esse Confessionem. Ratio, quia nulla Confessio tunc adfuit sacramentalis, nec prima, nec secunda.

non prima, quia peccata non fuerunt manifestata in ordine ad absolutionem, ita ut de illis Confessarius non teneretur ad sigillum sacramentale: non secunda, quia peccata non sunt sigillatim confessa, ut requiritur in Tridentino, ubi dicitur, quod in Confessione sacramentali debent explicari omnia et singula peccata.

Dubitatur 2. Quid si Confessarius ne confusè quidem recorderetur statùs pœnitentis, sed tantùm pœnitentiæ injunctæ? Hoc sufficere ad absolvendum dicunt *Nao. c. 9. n. 19. et Busemb. ut supra cum Vasq. Tol. Laym. Sa, etc.* Et ratio videtur esse, quia ex ipsa notitia pœnitentiæ poterit Confessarius efformare judicium de statu pœnitentis.

Dubitatur 3. Quid si Confessarius nec meminerit statùs pœnitentis, nec pœnitentiæ injunctæ, sed tantùm quod pœnitentiam imposuerit? adhuc hoc casu dicunt *Suar. et S. Anton. Sylo. Pal. apud Croix n. 1216.* sufficere, si memoretur se imposuisse pœnitentiam. Sed huic non acquiesco, quia Sacerdos, dum sententiam profert, debet efformare judicium saltem de statu conscientiæ pœnitentis. Casu verò quo Confessarius non imposuisset pœnitentiam, nec haberet nunc notitiam saltem confusam statùs pœnitentis non poterit quidem licitè absolutionem impertiri, ut rectè dicunt *Lugo n. 642. Croix n. 1218 et Laym. cum aliis supra cit.* tunc non posset convenientem imponere pœnitentiam. Si tamen tunc absolveret, facta Confessione in communi, validè absolveret, ut *Laym. c. 9. n. 6. in fine, et Croix l. c. cum Aversa, Illung, et Diana.*

305. — « Resp. 3. Rarò obest defectus ex parte Confessarii, si pœnitens eum inculpabiliter ignorat; quia in confessione sequenti absolvetur etiam ab iis, à quibus se bona fide absolutum putabat. »

Unde resolves:

« Is, qui à puero peccatum aliquod grave, v. g. mollitiem, inculpabiliter omisit, vel quia putavit leve esse, vel nullum, non ideo tenetur repetere alia peccata (vel confessiones intermedias), sed hoc tantùm, ut docent *Bon. Sanch. t. 1. l. 1. c. 16. Vasq. in 1. p. t. 4. q. 92. Sancius, Laym. hic cap. 9,* addens, si simplex rusticus, qui tota vita tantùm fecit confessiones generales, nihil confitens in specie, nec aliter instructus sit, etsi validè is sit absolutus, cum onere, ut cum melius cognoverit, omnia subjiciat clavibus; si tamen veniat, quando ingens est copia pœnitentium, ut tunc disponi non possit ad omnia repetenda, posse eum absolvi, auditis tamen peccatis ab ultima confessione factis, cum obligatione, ut melius faciat. Ita *Laym. l. c. c. 9. n. 4. Vid. Dian. p. 3. t. 4. R. 108. ubi addit ex Nao. Sylo. Becan. Vasq. Regin. t. 1. l. 6. c. 5. sect. 4. num. 153. et Joan. Sancio;* quòd etsi ex errore culpabili mortaliter, peccatum tale, v. g. mollitiei, vel numerum aliamve circumstantiam necessariam omiseris non ideo teneris repetere confessiones intermedias bona fide, et legitimè factas (in quibus ex naturali oblivione

» defectum illum non fueris confessus), cum validæ fuerint, et » maneant validæ. »

Opinio supra enunciata apud *Busemb,* nempe quòd possit dimidiari Confessio ob copiam pœnitentium (quamvis *Laym. l. c.* hanc non absolutè teneat) est proscripta ab *Innoc. XI* in Prop. 59. quæ dicebat: « Licet sacramentaliter absolvere dimidiatè tantùm confessos, ratione magni concursùs pœnitentium, qualis » v. g. potest contingere in die magnæ alicujus festivitatis aut Indulgentiæ. »

304. — Quod autem ad Confessionem rusticorum pertinet, dicit *I. Tamb. Meth. Confess. l. 3. c. 2. n. 9. cum Hurt.* quòd rustici, et pueri, qui bona fide confessi sunt, omittendo explicare species et numerum suorum peccatorum, non sunt cogendi ad Confessiones repetendas; sed hoc omnino est improbable, quia, licèt hujusmodi rustici non teneantur repetere integrè Confessiones præteritis, cum illæ satis fuerint validæ, ut dicunt communiter et meritò *Pal. p. 12. n. 3. et Salm. c. 9. n. 26. cum Suar. Syloio, Soto, Lugo, Conc. Adriano, Bon. Gabr. Dic. Præpos. Hurt. Fill. Vill. etc.* (quidquid dicant *Vasq. Turr. etc. ib. n. 25.*) quia ad tales Confessiones jam adfuerunt omnia essentialiter requisita; formalis enim Confessio est de essentia, non materialis; tenentur tamen explicare species, et numerum omissum, ut saltem Confessionem præsentem integram faciant; ita *Lugo. d. 22. n. 77. Bonac. q. 5. sect. 2. p. 3. n. 6. et Salm. c. 9. n. 13. et c. 12. n. 49. cum Sylvest. Nao. Vasq. Reg. et alii passim.*

Dicit *II. P. Signeri (Instruct. Confess. cap. 1.)* citans *Perez, et Lugonem d. 16. n. 585.* (sed hunc non bene, ut infra videbimus) quòd si rusticus in Confessionibus præteritis dixerit peccata sua modo rudium in confuso, non debet Confessarius eum obligare ut Confessiones repetat, quia peccata illa jam fuerint directè absoluta. Sed neque hoc placet, nam quamvis Confessiones illæ fuerint validè ob integritatem formalem, et peccata directè absoluta fuerint, tamen ipsæ fuerunt deficientes quoad integritatem materialem, quæ semper supplenda est. Et *Lugo l. c.* dicit huic difficultati difficulter responderi posse, tantùm ibi ait, quòd ob solam probabilitatem extrinsecam posset quis opinionem contrariam sequi, utendo sententia illorum AA. qui dicunt non esse obligationem iterum explicandi peccatum prius confessum ut dubium, si postea noscatur ut certum. Sed hanc opinionem jam reprobavimus cum communi *n. 476.*

Dicunt *III. Salmanticenses cap. 9. num. 13. cum Henr. Fagnan. Dian. et Dica.,* quòd rustici, qui sine culpa omiserunt explicare numerum peccatorum, non tenentur repetere Confessiones, casu quo uniformem rationem vivendi tenuerint in præteritis annis, ita ut ex Confessione unius anni Confessarius possit alias conjicere. Hoc ita genericè assertum neque satisfacit; nam id tantùm censeo posse admitti, quando in principio Confessionis pœnitens patefecerit Confessario præsentem, quòd in annis præteritis semper confessus sit malè, numerum omittendo, et Confes-

sarius ab initio, Confessionem excipiendo illius anni, efformet simul iudicium de annis præteritis. Secus verò dicendum, si Confessarius post Confessionem exceptam illius anni advertat, pœnitentem omisisse numerum explicare in superioribus annis; tunc enim, si ex Confessione præsentis habeat distinctam notitiam peccatorum, poterit quidem (quin repetantur priores Confessiones) formare simul distinctum iudicium de annis præteritis; sed si ex Confessione præsentis habeat tantum confusam notitiam de culpis confessis, ut sæpius accidit in Confessionibus longioribus et implicatis, eo casu (ut bene ait *Lugo d. 16. n. 640.*) tenetur sumere distinctam notitiam specierum, et numeri omisi in Confessionibus præteritis, nec sufficit tunc ad absolvendum notitia illa confusa status pœnitentis de annis præteritis, cum ex una parte teneatur pœnitens aliquando peccata sua confiteri sigillatim, quod nunquam fecit; et ex altera tenetur confessarius aliquando distinctum efformare iudicium de peccatis.

505. — Cæterum hic sedulo advertendum, non esse cogendos pœnitentes ad repetendas Confessiones nisi moraliter certo constet eas fuisse invalidas, ut rectè dicunt *Croix l. 6. p. 2. num. 1221. Gobat. tr. 7. n. 275. Holzm. p. 179. n. 683. v. Resp. Mazzotta tom. 3. p. 362. et Elbel p. 281. n. 273. cum Fill. et communi (contra Antoine p. 511. q. 12. qui inter rigidos Auctores nostri temporis non innumum habet locum). Ratio, quia possessio stat pro valore Confessionum præteritarum, quamdiu de earum nullitate non constat. Dices: Quando extat præceptum, et dubitatur de ipsius impletione, possidet obligatio præcepti; ergo in dubio de valore Confessionum præteritarum possidet obligatio eas repetendi. Sed respondetur, quòd regula præfata tum currit, cum adest præceptum, et dubitatur, an actus impletionis fuerit positus vel ne; cum verò talis actus jam bona fide fuerit positus, et postea dubitatur, an fuerit validus vel invalidus, tunc ille ut validus est reputandus; tunc enim currit aliud principium, nempe quòd in dubio standum est pro valore actus, ut communiter tradunt DD. cum *Laym. l. 1. c. 5. n. 32. ex Glossa in l. In contrahenda, D. de Reg. Jur. Croix l. 1. n. 91. Sporer tr. 1. c. 7. n. 78. Mazzotta t. 1. n. 74, qui asserit communem, et Nav. Man. c. 26. n. 287. ubi dicit: « Præsumptio pro actus valore præponderat aliis. »**

Et quoad obligationem repetendi Confessiones recidivorum, de quarum valore sæpe dubitari potest, hanc regulam optimè tradit *Habert t. 6. p. 465. sic dicens: « (Si pœnitens aliquandiu post Confessionem dignos pœnitentiæ fructus fecit, hoc est strenuè adversus tentationes, et peccandi occasiones pugnaverit, Confessarius iudicabit validam fuisse Confessionem. Secus si paulò post Confessionem, seu data prima occasione, lapsus fuerit). »* Tunc enim, ego addo, revera moraliter certum est Confessiones fuisse nullas, nam ille qui in Confessione verè dolet et proponit emendationem, saltem per aliquod tempus à peccato se abstinet, saltem aliquem conatum adhibet ante relapsum; unde qui post suas Confessiones ut plurimum citò et sine aliqua resistantia iterum

cecidit, certè censendus est nullum, vel nimis tenuem habuisse dolorem vel propositum. Aliter verò dicendum, si per aliquod tempus perseveraverit, vel ante casum aliquam saltem resistantiam præstiterit.

DUBIUM IV.

DE SATISFACTIONE.

ARTICULUS I.

Quæ ejus necessitas, et quantitas.

506. Quomodo satisfactio sit necessaria? Et an sit venialis ejus omisio in culpis venialibus? — 507. Quibus casibus possit imponi levis pœnitentia? Et an possit minui propter illud: *Quidquid boni feceris etc.* — 508. Quando licitè imponatur pœnitentia minor justo? Quanta debeat esse juxta Tridentinum? — 509. An sit justa causa minuendi pœnitentiam prudens timor, ut pœnitens eam impleat? — 510. Auctoritates circa hoc punctum. — 511. An possit injungi pro pœnitentia ingressus Religionis, aut susceptio status conjugalis? — 512. An et quando possit vel debeat imponi pœnitentia publica? — 513. Dub. 1. An possit injungi opus aliàs debitum? Dub. 2. An pœnitentia mox ante imposita? — 514. An possit imponi opus internum? Et an opus pro Defunctis? An cessatio ab aliquo bono opere? An pœnitentia possit imponi post absolutionem? — 515. Sub qua obligatione pœnitens teneatur acceptare et implere pœnitentiam? — 516. Dub. 1. An pœnitens teneatur sub gravi acceptare et implere pœnitentiam justam? Quid si sit gravior justo? — 517. Dub. 2. Quid si sit imposita pro venialibus aut mortalibus confessis? — 518. Dub. 3. An Confessarius pro culpis gravibus possit dare pœnitentiam gravem sub obligatione levi? — 519. Dub. 4. An tempore Jubilæi vel Indulgentiæ plenariæ Confessarius possit omittere impositionem pœnitentiæ? — 520. Dub. 5. An si pœnitens oblitus sit pœnitentiæ teneatur repetere Confessionem, ut eam recipiat? — 521. Pœnitens implens Pœnitentiam in mortali. Quæ dilatio sit mortalis in implenda pœnitentia? — 522. Dub. 1. An existens in mortali possit satisfacere pœnitentiæ? — 523. Dub. 2. An peccet satisfaciens in mortali? — 524. An possit imponi pœnitentia sub conditione, si relabatur? — 525. An transacto tempore præscripto desinat obligatio implendi pœnitentiam? — 526. An pœnitentia possit impleri per alium? — 527. An pœnitentia sit implenda ante Communionem? — 528. Quis et quomodo possit commutare pœnitentiam? — 529. Dub. 1. An pœnitens teneatur eo casu repetere Confessionem. Dub. 2. Quid si pœnitentia fuerit imposita pro peccatis reservatis? Dub. 3. An Confessarius possit commutare pœnitentiam extra Confessionem? — 530. Adnotantur principaliores Canones pœnitentiales.

506. — « RESP. 1. Satisfactio, seu Pœnitentia à Confessario data, est necessaria necessitate non Sacramenti, sed præcepti; ideoque à Confessario regulariter imponenda est, secundum Suarez, et Reg. t. 1. l. 7. n. 12. sub mortali; tamen Card. de Lugo